

Inspiratiebijeenkomst SEJN 12 mei 2022 'Van resultaat naar praktijk'

Op 12 mei 2022 vond weer een inspiratiebijeenkomst van SEJN plaats. Het thema van de bijeenkomst was **'van resultaat naar praktijk'**. Heleen Hamberg, coördinator van SEJN, startte de online bijeenkomst met een toelichting op het programma. SEJN-voorzitter Gerda Huijbregts vulde daarop aan met een **hartelijke welkom** voor de deelnemers namens het SEJN-bestuur. SEJN is volop in ontwikkeling. Het gesprek dat we momenteel met elkaar voeren is gericht op de vraag: hoe kunnen we de **maatschappelijke meerwaarde** van de jeugdhulp meer onderbouwen en onder de aandacht brengen? Daarnaast zou het mooi zijn als wij ons samenwerkingsverband uitbreiden met nog meer leden. Gerda doet een oproep aan alle professionals verbonden aan SEJN om zichzelf als ambassadeur te zien. Deel je kennis over het SEJN met anderen en **help SEJN groeien!**

De inspiratiebijeenkomst is goed bezocht. **Aanwezig waren 69** onderzoekers, behandelaren, bestuurders, leidinggevend en kwaliteitsfunctionarissen.

Het plenaire programma begint met een bijdrage van de **Adviescommissie Praktijkonderzoek (APO)**. De leden van de APO stellen zich voor. Annemiek Harder neemt namens de APO het woord en licht de taken van de APO toe. Een eerste taak is het **beoordelen van onderzoeksaanvragen** waarvoor data uit de Lerende Databank Jeugd gebruikt worden. Hieraan gerelateerd wil de APO graag het **benutten van de LDJ-data** door de SEJN-jeugdhulpinstellingen **stimuleren**. Tot slot **adviseert** de APO het bestuur over **actuele maatschappelijke thema's** binnen de jeugdhulp. Ondertussen zitten er bijna 12.000 CBCL of SDQ-lijsten en 5000 OBVL-vragenlijsten in de LDJ. Ook cliënttevredenheid is als resultaatmaat opgenomen in de LDJ. Kortom, er is veel data om van te leren! Annemiek geeft een paar voorbeelden van lopende projecten, waarbij onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van LDJ-data. Tot slot worden deelnemers uitgenodigd om **ideeën voor onderzoek** in te dienen via info@sejn.nl.

Een tweede bijdrage volgde in de vorm van een presentatie van **Harm Damen**, Programmaleider Onderzoek & Innovatie Jeugdhulp **VIGO/Pactum**. Bij Pactum wordt gedurende de behandeling of begeleiding gegevens verzameld over mate van gedragsproblemen bij het kind en de ervaren empowerment door ouders. 'Hoe kunnen we leren van deze praktijkgegevens?', zo vroeg Pactum zich af. Harm vertelt over een onderzoeksproject waarbij deze praktijkdata gebruikt is om zicht te krijgen op resultaten van de geboden hulp. De uitkomsten van het onderzoek bleek belangrijke sturingsinformatie op te leveren voor Pactum. In het project werd een analyse uitgevoerd op basis van **gegevens van 3500 gezinnen**. De data liet zien dat **de bereikte doelgroep sinds 2015 steeds complexer is geworden qua problematiek** en dat hulp daardoor langer duurt. Ook bleek de problematiek bij einde van het traject vaak verminderd, maar toch nog aanzienlijk. In een tweede onderzoek met behulp van praktijkdata zijn de resultaten van **450 IAG-trajecten** in kaart gebracht. Bij de start van IAG bleken er veel gedragsproblemen bij de kinderen te bestaan en ervoeren ouders weinig empowerment. Bij het einde van het traject waren de **gedragsproblemen minder geworden, maar nog steeds aanzienlijk**. De **ervaren empowerment van opvoeders was wél sterk toegenomen**. Dat is belangrijke informatie, want minder empowerment bij ouders werkt een toename van de gedragsproblemen in de hand. Bij een follow-up studie bleken de bereikte resultaten na drie jaar nog te bestaan. De meeste ouders hadden geen ondersteuning meer nodig voor zichzelf. Voor het probleemgedrag van het kind bleek soms nog wel een interventie nodig. Harm geeft tot slot aandachtspunten voor het gebruiken van cliëntgegevens als sturingsinformatie.

Onderzoek met behulp van praktijkdata laat zien dat de ernst van de problematiek van cliënten bij Pactum is toegenomen sinds de transitie in 2015.

Carolien Konijn neemt het stokje over. Zij is senior onderzoeker bij **Level**. Carolien vertelt over haar onderzoek naar bevordering continuïteit van pleegzorgplaatsing. Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van registratiegegevens die gaandeweg de pleegzorgplaatsing zijn vastgelegd, er was weinig aanvullende dataverzameling voor nodig.

We plaatsen veel kinderen uit huis in Nederland. Er zijn daarnaast relatief weinig kinderen die in een pleeggezin geplaatst worden. Veel van deze plaatsingen verlopen niet goed, waardoor kinderen weer herplaatst moeten worden. Het **voortijdig afbreken van een pleegzorgplaatsing** is niet goed voor de ontwikkeling van het kind en willen we dus **graag voorkomen**.

Het onderzoek van Carolien ging in op de vraag of het laten toenemen van de 'mind-mindedness' van pleegouders (via training of interventies) kan helpen om een breakdown te voorkomen. Met mind-mindedness van opvoeders, wordt bedoeld: het sensitief reageren op het gedrag van het kind.

Uit het onderzoek bleek dat positieve mind-mindedness na training inderdaad is toegenomen bij pleegouders. Aanvullend zijn 1316 pleeggezinnen gevolgd voor vier jaar. Hieruit bleek dat **interventies gericht op bevordering van sensitiviteit zin hebben**. **Video-interactie begeleiding en Therapeutische of multidimensionale pleegzorg**, waarin specifiek geoefend wordt met ouder-opvoeder interacties, **voegden echt iets toe**.

Met behulp van praktijkdata van Level werd aangetoond dat het bevorderen van 'mind-mindedness' aangevuld met training gericht op het verbeteren van ouder-opvoeder interacties bij kan dragen aan het voorkomen van voortijdig afbreken van een pleegzorgplaatsing.

Na een pauzemoment kozen deelnemers voor één van de volgende workshops:

Workshop 'Bredere blik op resultaat'

Laura Beurskens van Entrea-Lindhout en Jori Henke (Praktikon) namen de deelnemers mee in een gesprek over wat we willen weten over het resultaat of de maatschappelijke impact van de hulp die we verlenen. We kijken nu vooral naar probleemafname met gestandaardiseerde vragenlijsten. Deelnemers gaven aan ook andere maten relevant te vinden. Genoemd werden uitkomstmaten zoals het wel of niet thuis opgroeien van kinderen, het hebben van zinvolle vrijetijdsbesteding en het wel of niet hebben van een steunend sociaal netwerk. Ook een **focus op positieve uitkomstmaten** werd genoemd: neemt de zelfredzaamheid, ervaren eigen kracht, vaardigheden, kwaliteit van leven, zelfvertrouwen of de mate waarin iemand zich gesteund voelt toe? De wens bestaat om deze uitkomsten **op interventieniveau te registreren**, zoals bijvoorbeeld bij MST gebeurt. Daarnaast werd genoemd dat er **behoefte is aan LVB-specifieke tools** om te meten.

De deelnemers spraken over **verschillende projecten die nu al plaatsvinden bij SEJN-organisaties, waarin er wordt gewerkt met alternatieve uitkomstmaten**. Zo werken ze bij YouKé en Jeugdhulp Friesland met het zeven-factoren model, waarbij voor cliënten in kaart gebracht wordt welke krachten en belemmeringen er zijn in verschillende levensdomeinen. Meerdere organisaties zijn bezig bij gezinshuizen: hoe wil je daar meten en kan de Kidscreen daar een passend instrument zijn? Ook is er is gesproken over het inzetten van de ZRM bij jongeren die een kamertraining doorlopen.

Wat heeft van al deze ideeën **prioriteit** volgens de deelnemers? Outcome blijft belangrijk, maar het in kaart brengen en **terugkoppelen van positieve effectmaten naar de cliënt heeft ook tijdens de behandeling effect**. Daarom verdienen deze positieve effectmaten extra aandacht naast probleemafname, aldus de deelnemers.

Workshop ASH 'Intern verbeteren & de rol van respons'

In de eerste workshopronde nam Marsha Philipsen van Praktikon de deelnemers mee in de resultaten van de ASH-kwaliteitsmetingen van 19 deelnemende organisaties. Bij gemiddeld 94% van de trajecten wordt **ASH** methodiekgetrouw uitgevoerd en bij 85% is na afloop de crisis opgeheven. Dit zijn mooie resultaten, maar **hoe zien de kwaliteitscriteria er in praktijk uit?** In de workshop werd ingezoomd op de gegevens die in de praktijk zijn verzameld over de kenmerken van het gezin, de doelen waar met deze gezinnen aan gewerkt

werd en de mate waarin de geboden hulp aansloot bij de uitvoeringscriteria die binnen ASH gelden (denk aan: de snelheid waarmee de hulp gestart wordt of de mate waarin het netwerk van het gezin is betrokken bij de begeleiding).

In de tweede workshopronde nemen Matty Haalboom en Marijke van der Meer van Kenter Jeugdhulp de deelnemers mee in een aantal vragen rond de praktijk van ASH. Zo is er geleerd van elkaars praktijkervaringen. De deelnemers bespraken dat er **verzwaring in de problematiek in de afgelopen jaren** zichtbaar is. Dat maakt de deelnemers nieuwsgierig naar waar dat door veroorzaakt wordt. Verder is in deze workshop gesproken over de mate waarin ASH-hulpverleners **tevreden zijn over de samenwerking met de GGZ**. Dat blijkt een **aandachtspunt**. Men ziet nog ruimte voor verbetering op het gebied van wachtlijsten en op in de samenwerking op inhoud. De POH werd als uitzondering hierop gezien.

Workshop ‘Samen doen van onderzoek’

In de workshop met de APO (vertegenwoordigd door Annemieke Harder van iHub, Carolien Konijn van Level en Rachel van der Rijken van Praktikon) spraken de deelnemers over **hoe LDJ-data gebruikt kunnen worden voor onderzoek**. Er bleken wensen voor aanpassing en **optimalisatie van de inrichting en technische mogelijkheden van de LDJ**. Ook werd geconstateerd dat er nog stappen gezet kunnen worden in het terugkoppeling van verzamelde gegevens naar de praktijk; hoe kunnen we dat samen organiseren? Het onlangs opgestarte **project ‘Samen SEJN’, waarbij vijf SEJN-organisaties gezamenlijk de verzamelde gegevens gaan bespreken**, sluit mooi aan op deze constatering. Verschillende deelnemers aan de workshop bleken betrokken te zijn bij onderzoek naar verschillende vormen van hulp, zonder dat daar LDJ-data voor gebruikt wordt. Dit riep de vraag op hoe we de **koppelingen kunnen maken tussen andere onderzoeken en SEJN**, zodat we ook van deze onderzoeken samen kunnen leren. Deelnemers kwamen met het idee om een **Vraagbank** in te richten waar SEJN-deelnemers hun vragen over doelgroep, aanpak of resultaat kunnen delen, zodat we daar toekomstig (scriptie) onderzoek op kunnen inrichten. De workshop maakte ook zichtbaar dat SEJN-professionals **behoefte hebben aan een beter beeld over de inhoud van de LDJ**. Een up-to-date **factsheet** zou hier soelaas in kunnen bieden (welke instrumenten, type interventies & hoeveel data beschikbaar). Tot slot, de **behoefte bestaat om meer algemene achtergrondkenmerken van cliënten** te verzamelen (bijvoorbeeld diagnose bij start), om meer gedetailleerde analyses mogelijk te maken.

ALV

Naast de workshops vond de **Algemene Ledenvergadering** plaats voor de bestuurders van SEJN-organisaties. Samen hebben de bestuurders een klap gegeven op het **financiële jaarverslag van 2021**. Ook werd een gesprek gevoerd over hoe leden kijken naar het **vraagstuk rondom het hanteren van een ‘bredere blik op resultaat’**. Alleen het meten van **resultaat** in de vorm een eventuele **afname in gedragsproblemen of een toename in ervaren competentie door opvoeders** wordt te beperkt gevonden. Er bestaat de wens om maatschappelijke impact van de jeugdhulp te meten. In een interessante discussie werd gesproken over een **2-sporen beleid** (data uit de praktijk verzamelen & aggregeren om van te leren én het vaststellen van maatschappelijk effect op de langere termijn) **versus een visieomslag** waarbij de focus op het meten van afname van problematiek tijdens de behandeling wordt losgelaten om in plaats daarvan meer te focussen op maatschappelijke resultaten. **Wordt vervolgd!**

Hoe hebben SEJN-leden de inspiratiemiddag ervaren? Wij kregen een aantal mooie reacties van jullie terug:

‘De presentaties over uitgevoerd onderzoek sluiten goed aan bij actuele vragen binnen de instelling’

‘Mooi en afwisselend programma. Heel fijn om met mensen van verschillende organisaties in contact te zijn en dingen te leren over SEJN en de LDJ, die je weer kan gebruiken in je dagelijks werk.’

‘Het heeft me geïnspireerd om te bedenken hoe het beter kan!’

We kijken terug op een inspirerende bijeenkomst, die door de deelnemers met een rapportcijfer 8 is beoordeeld.
We hopen iedereen op 14 oktober 2022 weer te mogen verwelkomen!